

rewitalizacyjnych jest doprowadzenie do gospodarczego i społecznego ożywienia zdiagnozowanych obszarów problemowych poprzez wprowadzenie nowych lub odtworzenie ich historycznych funkcji z jednoczesnym przekształceniem przestrzeni.

Celem Programu Rewitalizacji Miast jest zidentyfikowanie istniejących w miastach BTOF obszarów problemowych o negatywnych zjawiskach natury społecznej, gospodarczej, przestrzennej, środowiskowej i funkcjonalnej oraz wskazanie potencjalnych sposobów ich zniwelowania w kontekście nadania tym obszarom nowej jakości funkcjonalnej i zapewnienia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

Metodyka opracowania dokumentu

Podczas prac nad Programem uwzględniono zasady współpracy i partnerstwa w odniesieniu do interesariuszy z obszaru funkcjonalnego. Metodyka opracowania dokumentu opiera się na dostosowaniu określonych narzędzi badawczych do realizacji wybranej techniki badań adekwatnej do przedmiotu i zakresu planowanej interwencji. W pracy nad Programem przyjęto zasadę planowania otwartego z udziałem podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji i aktywizacji miast oraz z udziałem potencjalnych odbiorców Programu. Założenie to wynika z faktu, iż warunkiem zbudowania dokumentu planistycznego mającego szansę powodzenia jego realizacji jest uspołecznienie procesu prac nad nim. Polega to przede wszystkim na zaangażowaniu interesariuszy w proces opracowywania Programu w sposób interaktywny i wypracowaniu form społecznego współdziałania w zakresie programowania kierunków działań rewitalizacyjnych oraz określenia sposobów ich realizacji. Jednocześnie, aktywny udział przedstawicieli miast BTOF w pracach nad przygotowaniem Programu, pozwolił na spełnienie istotnego z punktu widzenia planowania strategicznego kryterium zgody i reprezentacji społecznej. Pozwala to mieć nadzieję, że poprzez aktywny udział w pracach nad przygotowaniem dokumentu, społeczność lokalna jest silniej umotywowana do jego wdrożenia i monitoringu.

Proces pracy nad dokumentem składał się z czterech etapów:

- Etap I - Analiza stanu istniejącego miast
- Etap II - Analizy pogłębione i opracowanie diagnozy miast
- Etap III - Identyfikacja obszarów problemowych
- Etap IV – Opracowanie Programu

Jednym z kluczowych elementów Programu Rewitalizacji Miast była identyfikacja obszarów problemowych, które w wyniku przemian przestrzennych, społecznych i gospodarczych lub innych, utraciły swoje pierwotne funkcje lub przeznaczenie, w stopniu uniemożliwiającym lub znacząco utrudniającym dalszy ich rozwój lokalny, albo gdzie funkcje te nie są realizowane prawidłowo.

W niniejszym opracowaniu granice obszarów zdegradowanych określono na podstawie zasięgu stwierdzonych zjawisk kryzysowych - stopień degradacji obszaru kryzysowego został przeanalizowany w dwóch podstawowych aspektach – społeczno-gospodarczym i przestrzennym (urbanistycznym).

W ramach Programu Rewitalizacji Miast analizie i diagnozie sytuacji istniejącej poddano wszystkie 9 miast Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. W przypadku Bydgoszczy i Torunia, analiza dokonana została w podziale na jednostki urbanistyczne, tj. uwarunkowane historycznie części miasta wyznaczone dla celów programowych i przestrzennych. W związku z dużym obszarem jednostki Fordon w Bydgoszczy i największą liczbą ludności tam zamieszkującej (w odniesieniu od pozostałych jednostek urbanistycznych miasta) w toku dalszych prac podzielono tę jednostkę, wyodrębniając z niej Stary Fordon. Podział ten podyktowany był potrzebą bardziej dogłębnej analizy tej jednostki, gdyż przy jej obecnej, unitarnej formie mogłyby zostać pominięte ważne obszary wymagające wsparcia. W przypadku mniejszych miast BTOF ze względu na ich wielkość i względną spójność przestrzenną